

Zondag 19 september 2021

Orde van dienst voor de Viering rond Schrift en Tafel - Ekklesia Tilburg	
Dag en datum	Zondag 19 september 2021
Voorgangers:	Jeffrey Korthout (Schrift) en Miranda Vroon (Tafel)
Lector:	Carla Buijsman
Piano:	Erna
Zang:	Cantores => Arthur en Simone
Kerkassistent	Geen, Miranda Vroon is koster
Bijzonderheden:	Begin van de Vredesweek
Thema:	Ik zal mijn vijand in vrede ontmoeten
Opening	
Openingslied:	II-1: Komen ooit voeten
Begroeting	
Stilte en gebed	
Dienst rond de Schrift	
Lied/antifoon/beurtzang:	III-40: Onze hulp in de naam
Eerste lezing:	Wijsheid 2; 12,17-20
Lied/beurtzang:	I-24: Mijn God zijt Gij – psalm 118
Tweede lezing:	Marcus 9; 30-37
Muziek	
Overweging	
Lied:	III-34: Wie zijn leven
Mededelingen en collecte	
Dienst rond de Tafel	
Uitnodiging en gebed	
Gezongen tafelgebed:	III-218: Die naar menselijke gewoonte
Breken en delen (muziek)	
Slot	
Voorbeden	Acclamatie: III-161: Christe Salvator
Afsluiting en zegenwens	
Lied:	III-11: Gij levende eerste en laatste

Zondag 19 september 2021

Begroeting

Welkom hier, op deze plaats, deze ochtend. Welkom aan jullie allemaal, hier bijeen als Ekklesia Tilburg. Gemeenschap van mensen in de naam van de Vader, Zoon en Heilige Geest. Amen.

Allereest wil ik even zeggen dat ik het erg fijn vind om hier weer te staan. Ik ben er namelijk als schriftoorganger en later ook als tafeloorganger een poos tussenuit geweest om ruimte te scheppen voor de afronding van mijn masteropleiding tot 1^e graads docent levensbeschouwing. En dat is inmiddels gelukt! Op 30 september krijg ik eindelijk mijn diploma en daarom heb ik ook weer tijd om voor te gaan.

Vandaag vieren wij de 25^e zondag van dit liturgisch jaar. Een bijzondere zondag ook: het is namelijk de eerste zondag van de van de nationale Vredesweek. Een week waarin scholen, kerken, moskeeën, bibliotheken, gemeenten en diverse andere instellingen op allerlei manieren aandacht besteden aan de vrede. Bijvoorbeeld de Vredeswandeling vanmiddag om 14.00 uur die vertrekt bij het gebouw van het Apostolisch Genootschap aan de Conservatoriumlaan. En hier openende we vandaag als opmaat deze viering met het vredeslied 'Komen ooit voeten'. Een lied dat een utopische wereld beschrijft van een wereld waar overal vrede geschapen is. Een wereld waarin ik me zal afvragen: wie was ook al weer mijn vijand? Om dan te besluiten deze in vrede te gaan ontmoeten. En dat is natuurlijk prachtig gezegd. Maar zoals we allemaal weten is de praktijk van alledag minder utopisch. In de praktijk van alledag staan we elkaar soms al in zoiets onbetekenends als het verkeer naar het leven en wensen we elkaar de vreselijkste dingen toe na een onhandige inhaalmanoeuvre of bumperkleven. Of in de supermarkt waar iemand voordringt bij de kassa, of tijdens een wandelingetje door een bos waar iemand zijn of haar hond laat loslopen die enthousiast tegen je schone kleding aanspringt of tijdens je werk met die collega die altijd de kantjes ervan afloopt. Hoe vaak komt niet voor in een mensenleven dat vrede alleen al in de alledaagse omgang met mensen ver te zoeken is? En dan laat ik het wereldnieuws nog even buiten beschouwing. Elkaar in vrede ontmoeten is geen sinecure en al helemaal niet als het ook nog eens je vijand betreft. Hoog tijd dus voor wat overdenking aan de hand van enkele Bijbelteksten. Maar voor het zover is maken we het stil in onszelf om ons open te stellen voor de oneindige bron van vrede en liefde in ons midden.

*** stilte ***

Openingsgebed

Lieve God,
Oneindige bron van vrede,
Oneindige bron van liefde,
Die ons trouw blijft tot in lengte van dagen,
Die nooit laat varen het werk van zijn handen,
Wees hier aanwezig.
Dat wij U horen, dat wij U leven,
Dat wij volbrengen uw woord,
onze vrede.

Amen.

Zondag 19 september 2021

Overweging

Wederom vandaag niet de makkelijkste lezingen. Allereerst de lezing uit Wijsheid. Hier zijn de zogenaamde 'goddelozen' aan het woord. Niet zozeer mensen die niet in een god of goden geloven, maar mensen die niet geloven dat een goed leven waarin je streeft naar het goede dat gedaan moet worden iets oplevert. Of te wel: mensen die vooral leven voor hun eigen geluk en daarbij 'schijt aan jou' hebben. Dat soort mensen hebben volgens dit fragment uit Wijsheid een hekel aan 'de rechtvaardige'. Een persoon die deze 'goddelozen' een spiegel voorhoudt en ze namens God blijft wijzen op hun egoïsme en hun verantwoordelijkheid jegens hun naasten. De 'goddelozen' beramen daarom een plan tegen deze irritante 'rechtvaardige' en besluiten met geweld en martelingen zijn uithoudingsvermogen te testen. Even kijken of hij nog zo vroom is als we hem letterlijk de duimschroeven aandraaien! Om hem vervolgens te veroordelen tot een vernederende dood, want 'de rechtvaardige' beweert toch dat hij door God gered zal worden? In de Psalm, Psalm 118, die wij daar als antwoord op hebben gezongen is vervolgens 'de rechtvaardige' aan het woord: Ik wil God danken, want God komt voor mij op als een vriend. Als ik word geslagen, helpt God mij overeind en als ik sterf tilt God mij op. Precies wat 'de goddelozen' al bang voor waren dus...

De lezing uit Marcus begint met Jezus die les geeft aan zijn leerlingen en als les kort samenvat waarover de vorige lezing uit Wijsheid al verhaalde: De Mensenzoon, of in de woorden van Wijsheid: 'de rechtvaardige', zal worden uitgeleverd aan de mensen en die zullen hem doden. Dit wordt door Jezus aangevuld met de hoop van Psalm 118: maar na drie dagen zal hij uit de dood opstaan, want als 'de rechtvaardige' sterft tilt God hem immers op uit de dood. De leerlingen begrijpen daar echter niets van, maar durven Jezus niet om extra uitleg te vragen. Mogelijk omdat Jezus, de koning van de Vrede notabene, getuige verschillende verhalen van de evangelisten, behoorlijk temperamentvol kon reageren op zulke vragen. Op weg naar Kafarnaüm ontstaat er vervolgens tussen de leerlingen een heftige discussie over wie van hen de belangrijkste is. Jezus heeft dit blijkbaar opgevangen en roept ze daarom bij zich. Hij zegt hen: wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste willen zijn en ieders dienaar. En om zijn woorden kracht bij te zetten illustreert hij dit door een kind in hun midden neer te zetten en te stellen: wie in mijn naam één zo'n kind opneemt, neemt niet mij op, maar hem die mij gezonden heeft. Of te wel: God dus in de gedaante van een kind.

Deze lezing uit Marcus lijkt op het eerste gezicht te bestaan uit twee losse scènes zonder duidelijk verband. Een eerste scène waarin Jezus les geeft over de dood en opstanding van de Mensenzoon en een tweede scène waarin de leerlingen nogmaals les krijgen, maar nu naar aanleiding van hun discussie over wie de belangrijkste van hen is. De eerste scène van deze lezing verwijst duidelijk naar de naderende kruisiging: de mensonterende dood die Jezus tegemoet gaat. Een dood, die tot in onze tijd toe, door christenen wereldwijd gezien wordt als het ultieme offer voor de mensheid. Door de vernederende dood aan het kruis, waar Jezus stierf als een slaaf, werd hij ieders dienaar en daarmee de minste van allen. Om zo poëtisch gezegd onze vrede te worden, om in mensen mens te worden, als een vriend, een kind, als onze levende geliefde in de mens die naast je is. En daarin zit het verband met de daarop volgende scène. Jezus zegt in de tweede scène zijn leerlingen dat de belangrijkste van hen diegene is die in staat is om ieders dienaar te zijn, zelfs van hen die niets of nauwelijks iets waard zijn in de ogen van de mensen. Jezus

Zondag 19 september 2021

illustreert dit met een kind. In het Romeinse Rijk stonden kinderen namelijk helemaal onderaan in de maatschappelijke orde van het Romeinse Rijk. Het was daarom ook toegestaan om een om wat voor reden dan ook ongewenst kind achter te laten langs de weg om daar te sterven. En Jezus stelt: wie dienaar wil zijn van zo'n kind, zo'n achtergelaten kind, en daarmee dienaar wordt van degene die het allerminste is, diegene is volgens Jezus de belangrijkste. Zo komen deze twee scènes bij elkaar. Want, zo weten wij, voegt Jezus later de daad bij het woord en volgt er een ogenschijnlijk doodlopende weg naar het kruis waar hij sterft voor allen. Uitgelachten, vernederd, als ieders dienaar en ieders slaaf, in nog minder aanzien dan zij die het minste aanzien hadden, zoals de criminelen en outcast, om uiteindelijk de redding te worden van ons allemaal. En zo getuige ons geloof: na deze vernederende dood werd hij drie dagen later door God opgetild uit de dood. Zo werd de minste der minsten, de belangrijkste van ons allen. En de weg daarvoor liep van Jezus via het kruis, de weg die hij zijn leerling voorstelt door dienaar te worden van het achtergelaten kind.

De vraag aan het begin van deze Vredesweek is wat we hier in de dagelijkse praktijk mee kunnen als het gaat om vrede. Kunnen deze lezingen mij helpen om ooit mijn vijand in vrede te ontmoeten? ** momentje rust ** Stel: het is een mooie dag, je rijdt op een snelweg en je bent een vrachtwagen aan het inhalen. Iemand achter je, terwijl jij op dat moment al boven de maximumsnelheid rijdt, begint vervolgens stevig te bumperkleven. Wat voor gevoel krijg je dan bij de mens achter je? Ik betrap mezelf er in een dergelijke situatie vaak op dat ik me een beter mens ga vinden ten koste van die ander achter me: ik probeer immers al rekening te houden met anderen door de maximumsnelheid te overtreden en dan nog is het niet genoeg! Wat een ongelofelijke En dat denkende voel je je bloeddruk al stijgen, je hart sneller kloppen en voor je het weet ben je aan het nadenken over snode plannen om die ander terug te pakken, ook al weet je dat het daardoor vaak alleen maar erger wordt. Wil ik echter mijn innerlijke vrede behouden, moet ik mijn plotseling ontstane superioriteitsgevoel willen loslaten en proberen te kijken via het perspectief van die ander. Misschien is er goede reden dat die ander haast heeft. Of misschien zit die ander vast in een stressvol bestaan waar hij of zij geen uitweg uit ziet. Of misschien is er wel geen goede reden voor, maar wie ben ik dan om die ander daarover lesje verkeersmoraal te willen leren? Ben ik werkelijk zoveel beter dan die ander? Als ik op dat moment besluit zonder problemen of wraakoefening op zij te gaan, word ik heel even dienaar van diegene die op dat moment in mijn ogen de minste is. En dan hersteld zich de vrede, in mijzelf en de verkeerssituatie. ** momentje rust ** Wie daarom droomt van een wereld waarin wij onze vijanden in vrede ontmoeten, moet denk ik beginnen met een stapje achteruit te doen voor diegenen die dat in onze ogen helemaal niet waard zijn. Die moet wat hij heeft, zijn trots, zijn eigenwaarde of plekje op de snelweg willen opgeven voor die ander, want pas dan kan er vrede zijn. Pas dan kunnen wij onze vijand op dat moment in vrede ontmoeten. En daarbij, zo getuigen de lezingen van vandaag, mogen wij geloven en hopen dat God voor ons opkomt als een vriend, ons overeind helpt als we geslagen worden en als we sterven ons optilt uit de dood. En wie weet, als we dat doen, vinden we God dan ergens op de A2 of de A58 als de mens die naast of achter je is.

Dat het zo zal zijn.

Zondag 19 september 2021

Voorbeden

Laten wij bidden en zingen.

Acclamatie: Christe Salvator, Filius Patris, dona nobis pacem.

Wij bidden voor alle die hun leven hebben gegeven, of willen geven, voor een ander, zoals milieuactivisten, transpersonen, mensenrechten activisten, politieke dissidenten en journalisten.

Acclamatie: Christe Salvator, Filius Patris, dona nobis pacem.

Wij bidden voor vrede op deze wereld voor alle mensen, waar dan ook. En voor hoop voor hen die leven waar oorlog de dagelijkse gang van zaken is.

Acclamatie: Christe Salvator, Filius Patris, dona nobis pacem.

Wij bidden voor alle kinderen van deze wereld waar niemand naar omkijkt, die vergeten zijn en achtergelaten.

Acclamatie: Christe Salvator, Filius Patris, dona nobis pacem.

En wij bidden voor onszelf. Voor kracht om ieders dienaar te kunnen zijn.

Amen.

Zondag 19 september 2021

Afsluiting en zegenwens

Vrede komt niet vanzelf. Zoals we vandaag gehoord hebben is het soms nodig een stapje opzij te doen voor een ander, die het in jouw ogen misschien niet verdient, omwille van de vrede. Er zijn mensen die daarin verder gaan dan anderen. Zo schreef Trouw afgelopen week dat er vorig jaar 227 milieubeschermers zijn vermoord. En vorig jaar werden er tijdens de Transgender Gedenkdag 350 namen voorgelezen van vermoorde transpersonen, vermoordt in de twaalf maanden daarvoor. En Amnesty International vermeldt dat er sinds 1998, toen er een wet ter bescherming van mensenrechtenactivisten is aangenomen, meer dan 3500 mensenrechtenactivisten zijn vermoord. En wat te denken van de recente moord op Peter R. de Vries of op de advocaat Derk Wiersum? Stuk voor stuk gaat het hier om mensen die de moed hadden om op te komen voor een vredevolle en goede wereld en bereid waren daarvoor de prijs te betalen. Een flinke prijs door het met de dood te moeten bekopen. Daarmee zijn ze dezelfde weg gegaan als Jezus zelf. En misschien lijken, vergeleken met deze offers, onze eigen offers maar kleine offertjes en pogingen. Maar ik geloof dat we er op mogen vertrouwen dat zelfs de kleinste gebaren al een groot verschil kunnen maken voor onze naasten.

Laten we daarom gaan staan om elkaar de zegen van God toe te zingen, zodat wij samen met kleine en grote stappen op weg kunnen gaan naar een wereld waar vrede en liefde is voor allen.

Zingen: III – 11 ‘Gij levende eerste en laatst’

In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Amen.